

Korte mededelingen Korte mededelingen Korte me

Chlorochroa pinicola op Vlieland (Heteroptera: Pentatomidae)

Chlorochroa pinicola (Mulsant & Rey) komt in Nederland vrijwel uitsluitend voor op de hogere zandgronden (Noord-Brabant, de Veluwe en Overijssel) (Aukema, 1989). Zij leeft daar op verschillende soorten dennen, bij voorkeur op grove den (*Pinus sylvestris* L.) en bergden (*P. mugo* Turra). De enige vondst buiten dit gebied stamt uit de duinen van Walcheren (Vrouwenpolder), waar P. J. Brakman haar in 1951 in groot aantal aantrof in de toppen van jonge, aangeplante bergdennen (Brakman, 1960). Zeer opmerkelijk is dan ook de vondst van *C. pinicola* op Vlieland: R. Aukema ving op 12 augustus 1992 een vrouwtje tussen helm (*Ammophila arenaria* (L.) Link) in de duintjes ten zuiden van de Kroon's Polders. De betreffende vindplaats bevindt zich op ongeveer twee kilometer afstand van het dichtstbijzijnde dennenbos langs de Postweg. Op de Duitse Noord- en Oostfrieze Waddeneilanden komt *C. pinicola* niet voor (Bröring, 1991). De dichtstbijzijnde vindplaatsen op het vasteland bevinden zich in de provincie Overijssel (Markelo, Elsenerveld, 16.vi.1990, leg. en coll. B. Aukema) en het Duitse Emsland (Wagner & Weber, 1967).

Of er inderdaad sprake is van een populatie van *Chlorochroa pinicola* op Vlieland, of dat we hier te doen hebben met een „dwaalgast”, zal gericht onderzoek ter plaatse uit moeten wijzen. Naast zeeden (*P. pinaster* Ait.) komt ook grove den op het eiland voor.

Literatuur

- AUKEMA, B., 1989. Annotated checklist of Hemiptera-Heteroptera of The Netherlands. – *Tijdschr. Ent.* 132: 1-104.
- BRAKMAN, P. J., 1960. Zeeuwse wantsenvangsten II. – *Ent. Ber., Amst.* 20: 21-25.
- BRÖRING, U., 1991. Die Heteropteren der Ostfriesischen Inseln. – *Drosera* 12, Suppl. 1: 1-96.
- WAGNER, E. & H. H. WEBER, 1967. Die Heteropterenfauna Nordwest-deutschlands. – *Schr. naturw. Ver. Schlesw.-Holst.* 37: 5-35.

B. Aukema, Kortenburg 31, 6871 ND Renkum.
R. Aukema, Tuinstraat 28, 6551 ZK Weurt.

Opilio canestrinii nieuw voor de Nederlandse fauna (Opiliona: Phalangiidae)

In oktober 1991 heb ik op een groot aantal plaatsen in de provincie Groningen hooiwagens verzameld. Op een muurtje op de begraafplaats 'Selwerderhof' in de stad Groningen trof ik een groot aantal hooiwagens aan die niet op naam te brengen waren met de tabel van Spoek (1975). Na determinatie met Martens (1978) bleek ik te maken te hebben met exemplaren van de soort *Opilio ravennae* (Spoek, 1962). De heer Martens (Mainz) schreef mij dat deze soort reeds eerder beschreven was als *Opilio canestrinii* (Thorell, 1876) en dat deze zich de laatste decennia vanuit het oorspronkelijke verspreidingsgebied in Italië verspreidt naar het noorden; er zijn nu waarnemingen bekend uit Polen, Denemarken, Zweden en Duitsland. Inmiddels heeft de heer Spoek ook exemplaren verzameld in Emmen en in het najaar van 1992 heb ik de soort in Heerenveen waargenomen.

Opilio canestrinii, die op het eerste gezicht veel weg heeft van een *Leiobunum* soort, onderscheidt zich van *O. parientinus* (Degeer) en *O. saxatilis* (C. L. Koch), de twee andere in Nederland voorkomende soorten van het genus *Opilio*, door het ontbreken van een sterke 'bewapening' op de dorsale en ventrale zijden van de femora van de pedipalpi. Bijzonder opvallend zijn de donkere poten bij het mannetje, die sterk afsteken tegen de veel lichtere coxae.

Graag wil ik de heer Spoek danken voor zijn hulp bij de determinaties.

Literatuur

- MARTENS, J., 1978. Spinnentiere, Arachnida: Weberknechte, Opiliones. – *Tierw. Dtl.* 64: 1-464.
- SPOEK, G. L., 1975. Spinachtigen – Arachnida III. De hooiwagens (Opiliona) van Nederland. – *Wet. Meded. K. ned. natuurh. Veren.* 50: 1-28.

R. van der Weele, Kornoeljestraat 2M4, 9741 JB Groningen.